

## POSTANOWIENIE

28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2025 r. w Warszawie

w sprawie z urzędu

z udziałem W.Ł. i M.Ł.

o wydanie zarządzeń w trybie art. 109 k.r.i o. wobec małoletniej M.Ł.

na skutek wystąpienia przez Sąd Rejonowy w Gliwicach

postanowieniem z 17 grudnia 2024 r., IV Nsm 2353/24,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia uwzględnienia wniosku.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 17 grudnia 2024 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zwrócił się do Sądu Najwyższego – na podstawie art. 44<sup>1</sup> § 1 i 2 k.p.c. – o przekazanie sprawy do innego sądu równorzędnego.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że właściwą formą wystąpienia przez sąd właściwy do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy

sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44<sup>1</sup> k.p.c. jest postanowienie tego sądu (zob. np. postanowienie SN z 8 sierpnia 2024 r., III CO 838/24). Przedstawienie okoliczności, które świadczyłyby o wystąpieniu stanu rzeczy wypełniającego hipotezę normy wynikającej ze wskazanego przepisu, należy do sądu występującego i może to nastąpić wyłącznie w uzasadnieniu takiego postanowienia (zob. np. postanowienie SN z 29 maja 2018 r., III CO 56/18).

Tymczasem Sąd Rejonowy w Gliwicach w ogóle nie uzasadnił swojego wystąpienia. Podkreślenia wymaga, że rekonstrukcja okoliczności i poszukiwanie argumentów uzasadniających przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu nie należą do Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienie SN z 28 października 2021 r., IV CO 182/21). Nie jest bowiem rolą tego Sądu odtwarzanie intencji sądu wnioskującego. Oznacza to, że Sąd Rejonowy w Gliwicach był zobowiązany przedstawić motywy świadczące o potrzebie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym.

Artykuł 44<sup>1</sup> k.p.c. stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tej przyczyny powinien być interpretowany ściśle (zob. np. postanowienia SN: z 16 marca 2020 r., IV CO 18/20; z 10 września 2020 r., II CO 203/20; z 28 września 2021 r., II CO 72/21). Zbyt pochopne przekazywanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie służy wytworzeniu w społeczeństwie przekonania o bezstronności sądów, lecz przeciwnie – może budować przekonanie o łatwości manipulowania ich ustawową właściwością (zob. np. postanowienia SN: z 25 listopada 2009 r., III KO 81/09; z 24 lutego 2020 r., II PO 5/20). Podstawa do zastosowania powyższego przepisu istnieje wtedy, gdy zachodzi istotne ryzyko, że autorytet sądownictwa znacząco ucierpi w razie rozpatrzenia danej sprawy przez właściwy sąd. Dla oceny wagi zagrożenia dla autorytetu sądownictwa znaczenie mają przesłanki obiektywne (np. uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziów danego sądu w konkretnej sprawie) oraz przesłanki subiektywne (np. przekonanie stron postępowania albo lokalnej opinii publicznej o braku bezstronności sędziów danego sądu w konkretnej sprawie). Same przesłanki subiektywne nie są wystarczające do zastosowania art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 3 sierpnia 2022 r., I NO 86/22). W związku z tym okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą

być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana, musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. postanowienie SN z 16 marca 2020 r., IV CO 18/20).

Tych okoliczności Sąd wnioskujący moe wykazał, nie ma zatem na obecnym etapie podstaw do uznania, że zaszła przesłanka z art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji.

[P.L.]

[a.ł]